1832. No. 85.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 23 OCTOBER.

MARC CORNELIS WILLEM Baron DU TOUR VAN BELLINCHAVE, Commissaris uit het Collegie van Hun Edele Groot Achtbaren de Heeren Gedeputeerde Staten van Vriesland, roept bij deze op allen die sustineren mede geregtigd te zijn tot de Collatie van het *Christophori Leen te Oldenhove*, om op het Gouvernementshuis (voormalig Collegie) binnen *Leeuwarden*, te comparen op Woensdag den vijfden December 1832, des voormiddags ten tien ure precies, ten einde als dan te procederen tot stemming en begeving van gedacht Leen, vacant geworden door den vijf en twintig jarigen ouderdom van den laatst gebenificieerden *Menno Wierd Wiarda Beukens Braunius.* M. C. W. DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

Leeuwarden, den 22 October 1832.

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den 8 October.* Nopens de cholera leest men in een onzer dagbladen het volgende: „ Te Znaim, in Moravië, eene stad met omtrent 8000 inwoners, welke op eenen berg ligt, alwaar steeds een luchtstroom gevoeld wordt, brak in den nacht van den 9 op den 10 Augustus de Cholera uit met zoodanige hevigheid, als zij wel ergens verscheen. Er werden in dezen nacht meer dan 400 menschen op eenmaal ziek en er stierven in de drie volgende dagen omtrent 400 personen. Bijna 3 weken lang woedde de ziekte en nam meer dan 700 offers weg. Op eens verdween dezelve in het begin van September na een zwaar onweder. Daags voor het uitbreken van de ziekte was het drukkend warm. In den vroegen morgen van den 10 Augustus bespeurde een bleeker in de nabijheid van Znaim, na het optrekken van den nevel, eene roodachtige stof, eene okergele zelfstandigheid, op het linnen, hetwelk met het wasschen er niet uit ging. De angst die in Znaim, gedurende dezen verschrikkelijken tijd heerschte, kan men zich verbeelden, en vergrootte de ellende. In het graafschap Glatz verlieten, (hetwelk men ook in Engeland en op andere plaatsen heeft opgemerkt) de kraaijen hare nesten en vertrokken van daar; ook de zwaluwen verwijderden zich. In Ullersdorf, bij Grulich, in Bohemen, brak de Cholera plotseling na eenige heete dagen uit, en er stierven dagelijks 5 à 6 personen. Na eenen hevigen storm op den 20 en den 21 September, hield dezelve in eens op. Dit zijn daadzaken, welke onwedersprekelijk schijnen te bewijzen, dat het Miasma, welke de Cholera voortbrengt, zich in de lucht ontwikkelt en in dezelve zich verspreidt.

ENGELAND.

LONDEN, *den 17 October.* De ministeriële bladen, welke gewoon zijn ten heftigsten tegen Noord-Nederland uit te varen, zijn ook ditmaal niet karig op snoode aantijgingen tegen dien Staat, en stellen het aanwenden van dwangmiddelen voor als even zoo regtvaardig als onvermijdelijk, doch met dit al verklaren zij ook, dat het aanwenden dier middelen *door Engeland* noodzakelijk is, om dat men anders gevaar loopt, dat de Belgen en de Franschen een aanval op het kasteel van Antwerpen ondernemen; iets, waarvan, ook volgens het gevoelen der genoemde bladen, de gevolgen onberekenbaar zouden wezen.

Onder die bladen, welke tot nog toe steeds de grootste partijdigheid tegen Nederland aan den dag leggen, merkt men er een op, hetwelk met den meesten ernst tegen de voorgenomene dwangmiddelen zich verzet, juist niet op grond van derzelver snoode onregtvaardigheid, maar om dat dezelve verderfelijk zouden zijn voor de menigvuldige zeer gewigtige Britsche handels-betrekkingen, welke Engeland tot dus verre met zijnen *voordeeligen* Bondgenoot (Noord-Nederland) onderhouden heeft.

Van eene bijeenkomst der Conferencie, veelmin van een besluit derzelve, waarbij het aanwenden van dwangmiddelen zoude goedgekeurd zijn, wordt geene melding gemaakt.

De admiraal *Malcolm* is gisteren van hier naar Portsmouth vertrokken. — Den 15den sprak men in genoemde zeeplaats, bij wijze van gerucht, van de aanstaande komst eener Russische scheepsmagt van 20 zeilen aan den Helder.

De Nederlandsche gezant heeft gisteren bijeenkomsten gehad met den Franschen, Pruissischen en andere vreemde gezanten. — Men zegt, dat prins *Talleyrand* voorgeeft, dat de Belgische zaken spoedig zullen geschikt worden. Ook verhaalt men, dat Frankrijk, ten einde Pruissen gerust te stellen omtrent den intogt van Fransche troepen in Belgie, aan Pruissen het bezetten van Venlo of van een deel van Luxemburg heeft aangeboden.

Uit Oporto moeten alhier berigten zijn ontvangen van den 7 dezer, welker inhoud echter niet volledig bekend is. Men verzekert intusschen, dat de Miguelisten, sedert den 29 September, geenen nieuwen aanval op de stad gedaan hadden. De vloot van don *Miguel* had een hevigen storm doorgestaan, en was in de Spaansche haven Vigo binnengeloopen.

Het onstuimige weder heeft tot dus verre het uitzeilen der laatstelijk naar Oporto bestemde schepen en troepen belet.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 14 October.* De dagbladen der oppositie, onder welke ook de *Constitutionnel* wordt gerekend, en welker lezers denkelijk het dubbelde getal, en meer, bedragen van die der ministeriële papieren, gaan voort met zich in min of meer hevige bewoordingen tegen het nieuwe bewind te verklaren. Sommige dezer bladen verzekeren, dat de jongste benoeming bij de liberalen in het westen eene groote verslagenheid heeft te weeg gebragt, en dat de hoop der carlisten er in geene geringe mate door is aangewakkerd.

Een ander blad meldt, dat in de kringen der Carlisten in de hoofdstad, in welke de meeste gemeenschap met de vreemde diplomatie wordt onderhouden, verzekerd wordt, dat de jongste ministeriele benoeming in Pruissen en Oostenrijk zoo zeer zal behagen, dat het niet onwaarschijnlijk is, dat men van die zijde — in de hoop, dat die benoeming tot eene restauratie in Frankrijk zal leiden — de blokkade der Hollandsche havens en des noods een intogt van Fransche troepen in Belgie zal inwilligen, bijaldien het zeker is, dat de minister *de Broglie* met dergelijke maatregelen de meerderheid der wetgevende vergadering voor zich zoude kunnen winnen; — onder voorbehoud intusschen, dat Holland in geen geval zal worden *aangevallen*, en dat, zoodra de genoemde meerderheid eenmaal gewonnen zal zijn, de Koning der Nederlanden zoodanige voorwaarden zal erlangen, als hij in redelijkheid zal vorderen.

Prins *Talleyrand* is gisteren des middags te Calais scheep gegaan, om zich naar Londen te begeven.

De heer *Lehon* bevindt zich sedert een paar dagen alhier te Parijs, om het Fransch gouvernement, tot het houden zijner beloften, en het aantasten van het kasteel van Antwerpen te dringen. Zoo men zijne vrienden gelooven mag, zou hij zich kunnen vleijen zijne zending met den besten uitslag bekroond te zien, en onze troepen binnen de veertien dagen met het garnizoen van den generaal *Chassé* handgemeen zijn.

Al wederom een gerucht omtrent de verdeeldheden die er in het kabinet zouden bestaan. De heeren *Soult*, *de Rigny*, *Barthe*, *d'Argout* en *Thiers*, zouden op het stuk der Belgische aangelegenheden, tegen over de heeren *de Broglie*, *Guizot* en *Humman* staan. Dat is te zeggen, dat dezen verlangd hebbende dat men eene demonstratie tegen het kasteel van Antwerpen zoude doen, genen zich volstrektelijk hier tegen verzet zouden hebben.

„ Eene demonstratie, zeiden dezen, is geen oorlog: maar men voldoet toch aan het algemeen gevoelen, niets slechts te Parijs, maar ook te Brussel; de kamers worden in de beide steden geopend; de meerderheden voegen zich bij de kabinetten, alsdan keeren de troepen in hunne kwartieren terug, en de uitslag der dubbele zitting is in het belang van het *overeengekomen stelsel* verzekerd.

„ Eene zoodanige klucht, zeggen de anderen, kan men niet spelen. Zoo het leger eenen stap voorwaarts doet, kan het door niets, dan moeijelijk te voorziene kansen tegengehouden worden Eene beweging is de algemeene oorlog; men moet er volslagen toe besluiten of niets hoegenaamd ondernemen.

„ Maar de algemeene oorlog, ziedaar juist hetgene men vreest en ontwijkt, met moet dus noch voorgewende demonstratie, noch openlijke beweging wagen; en zie hier waartoe de ministers zich gebragt zien, in afwachting dat hun de tijding gewordt van hetgene de heer *de Talleyrand* te Londen verrigt zal hebben."

Uit Madrid schrijft men, dat er een eedgespan ten behoeve van don *Carlos* in Katalonie gevormd is geweest, maar dat het gezag in tijds hiervan verwittigd. zes der voornaamste hoofden heeft doen aanhouden en binnen de 24 uren heeft doen fusilleren.

Van den 17den. De maarschalk *Gérard* wordt dezen avond, of morgen ochtend, in Parijs gewacht, zoo gezegd wordt, om zich met den president minister te verstaan, nopens de bewegingen van de Fransche troepen, welke thans aan de Belgische grenzen zijn bijeengetrokken. Intusschen wil men verzekeren, dat drie regimenten van de armee van het Noorden eene meer achterwaarts gelegene stelling hebben ingenomen, en dat een deel der artillerie meer binnenlands is verlegd, welk een en ander geen spoedigen intogt van Fransche troepen in Belgie schijnt aan te duiden. Zoo men de geruchten van den dag mag gelooven, zoude aan Nederland door de bevelhebbers van de vereenigde eskaders worden afgevraagd, of het bereid was, het kasteel van Antwerpen aan de Belgen in te ruimen; — zouden, bij een weigerend antwoord, de Belgen gelast worden, om zich van die sterkte meester te maken, en zoude, bijaldien zij mogten worden afgeslagen, of Antwerpen mogt worden gebombardeerd, eene Fransche armee in Belgie rukken, in verband met vijandelijke maatregelen van de vereenigde zeemagt.

Gisteren behelsde de *Messager* het navolgende: „ Wij vernemen, dat het bewind van Pruissen geenszins toestemt in het binnenrukken van Fransche troepen in Belgie, en dat het reeds ontvangen weigerend antwoord bevestigd is geworden. Indien men dus, in weerwil daarvan, maatregelen van bedwang bij der hand neemt, moeten dezelve zich bij eene expeditie ter zee bepalen. Het is bijna onnoodig hierbij te voegen, dat Berlijn in verband handelt met Petersburg en Weenen. Zie daar eene nieuwe moeilijkheid voor de doctrinaire ministers."

BELGIE.

BRUSSEL, *den 17 October.* Het hoofdkwartier van ons leger is thans werkelijk naar Leuven overgebragt; men denkt dat de Koning hetzelve eerlang zal bezoeken.

ANTWERPEN, *den 17 October.* Ons *Journal d' Anvers* van de toebereidselen tot oorlog, welke men ziet maken, gewagende, meent, dat men onder de redenen hiertoe voornameilijk moet stellen, dat men zoo te Parijs en Londen, als ook te Brussel, bij het openen der kamers hoog klinkende aanspraken noodig heeft, om het nieuwe ministerie van Koning *Lodewijk-Filips* staande te houden, en dat men om de welwillendheid der oppositie te winnen, begrepen heeft te moeten beginnen met dezelve op het streelend geluid van het gebulder des kanons te vergasten; dat er alzoo tot den oorlog besloten schijnt te wezen, ofschoon wel eenigzins laat, te weten in een jaargetijde en onder omstandigheden, dat er niets beslissends kan ondernomen worden, en dat het een niets beduidende winterveldtogt zal wezen, tot afwachting van het voorjaar.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 17 October.* Z. K. H. de Prins *van Oranje* is gisteren van hier naar Tilburg terug gekeerd.

Baron *Fagel*, onze gezant te Parijs, is van daar alhier aangekomen. De heer *Fabricius*, eerste secretaris van ambassade, is te Parijs als *Chargé d'Affaires* gebleven.

Heden is het drietal candidaten voor het voorzitterschap der tweede kamer van de Staten-Generaal aan Z. M. door de daartoe benoemde commissie aangeboden. Naar men verneemt, heeft Z. M. den heer *Collot d'Escury* als voorzitter benoemd.

Van den 20sten. Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van gisteren den 19den October.

Ten half 2 ure wordt de vergadering geopend. De notulen van het verhandelde in de zitting van gisteren worden gelezen en goedgekeurd.

Eene ingekomene petitie wordt aan de daartoe bestemde Commissie verzonden, terwijl eenige ingekomene boekwerken en geschriften, waarvan de Kamer hulde wordt gedaan, in de boekerij zullen worden geplaatst.

Z. Exc. de Minister van Financien, door den Koning gelast zich heden naar de Tweede Kamer te begeven, tot het voordragen van eenige financiële wetten, had bij 2 ure 's Konings paleis verlaten, en zich in de staatsie naar de vergadering der Tweede Kamer begeven. Aldaar werd Z. Exc. door de gisteren benoemde Commissie binnengeleid, nam plaats voor den troon en ving zijne aanspraak nagenoeg aldus aan:

„ Ik heb van den Koning in last u de wetten voor te dragen welke den geregelden loop van alle takken van de openbare dienst voor 1833 kunnen verzekeren. Ik verheug mij, reeds zoo weinige dagen na de opening uwer vergadering dit alles aan uwe beraadslagingen te kunnen onderwerpen, dat een geheel uitmaakt, en zoo wel betreft de gewone dienst voor het volgend jaar, als het gevolg is van den rampspoedigen staat waarin wij verkeeren. Ieder uwer zal ligt gevoelen welk een moeijelijke arbeid er in de vervaardiging dier ontwerpen gelegen was, en zich overtuigd houden, dat alleen het besef eener onvermijdelijke noodzakelijkheid de Regering in den moed geschraagd heeft om het zamenstel der lasten tot eene hoogte op te voeren, welke het behoud van ons aanwezen en onafhankelijkheid gebiedend vorderen. De vorm dier voordragten vereischt geene bijzondere toelichting. Dezelve is tot dus verre sedert den afval van Belgie gevolgd, door de kamers goedgekeurd en verlangd, en als de meest geschikte geoordeeld geworden. De eigenlijke behoeften of uitgaven zijn onderscheiden van aard. Zij betreffen of de gewone dienst voor 1833, of de uitgaven die het gevolg zijn van den staat van oorlog. De middelen tot bestrijding der onderscheidene uitgaven volgen den leiddraad van de wetten der uitgaven als van zelf. De eerste strekken tot dekking van de gewone behoeften in 1833, en de andere tot dekking der eventuële oorlogskosten van dat jaar. Bij de voordragt van ieder dezer ontwerpen zal ik eenige toelichtingen geven, welke tot regt verstand derzelve zullen kunnen leiden."

In de eerste plaats draagt de minister voor de begrooting van staats-uitgaven voor 1833, ten beloope van *f* 49,385,849 : 26, als: huis des Konings *f* 1,425,000; de secretarij van staat en de hooge kollegien *f* 572,840; departement van buitenlandsche zaken *f* 596,200; justitie *f* 1,150,000; binnenlandsche zaken *f* 3,103,309, zaken der hervormde kerk, enz. *f* 1,330,000; roomsch-kath. eeredienst *f* 400,000; marine *f* 6,500,000; financien *f* 21,621,484 : 41; oorlog *f* 12,100,000; nationale nijverheid en kolonien *f* 587,015:85; te zamen *f* 49,385,849 : 26. Voor onvoorziene uitgaven zal aan den Koning *f* 500,000 worden verleend. Omtrent het bedrag dezer begrooting merkt de minister aan, dat hetzelve, met vergelijking van de oorspronkelijke begrooting over dit jaar, de som van *f* 692,205 te boven gaat, doch dat, wanneer men daarbij overweegt, dat de renten onzer nieuwe staatschuld op de begrooting van het ministerie van financien voorkomen, en thans ook is opgenomen de begrooting van het departement voor de Nationale Nijverheid, die op de begrooting der loopende dienst niet voorkomt, dan blijkt het dat er werkelijk eene bezuiniging heeft plaats gehad, en men zal bevinden dat van de *f* 4,000,000, door den Koning van de begrooting van dit jaar afgevoerd, bijkans de helft is bezuinigd geworden. Dit strekt tot een nieuw bewijs dat de regering ernstig op den weg van bezuiniging voortgaat, en overal die besparingen en vereenvoudigingen plaats hebben, waar dezelve maar eenigzins mogelijk geoordeeld worden.

Ten tweede draagt de minister voor de middelen tot dekking der Staatsuitgaven voor 1833, die als gewoonlijk zijn ontworpen, behalve dat de accijnsen met nieuwe op den *turf*, de *steenkolen*, het *brandhout* en het *gemaal* vermeerderd zijn. Op de *personele belasting* zullen worden geheven 75 opcenten zoo lang dezelve naar de bestaande wet zal worden geheven; zullende deze opcenten op 30 worden verminderd van het tijdstip af, dat eene nieuwe wet op deze belasting ingevoerd zal worden. Op het *patentregt* zullen worden geheven 50 opcenten over de vier eerste maanden van 1833 en met den aanvang van 1 Mei 1833, 25 opcenten, op welk tijdstip de wet van 18 Junij jl. zal worden ingevoerd. De accijnsen zullen met 25 opcenten worden verhoogd, even als de indirecte belastingen. Van de geldmiddelen der Overzeesche bezittingen zal ten behoeve van de schatkist eene uitkeering van *f* 1,200,000 worden gedaan. De minister treedt in eenige weinige ontwikkelingen over dit ontwerp. Men heeft zich ten aanzien der *grondlasten* daarbij streng bepaald aan het bestaande. Drie vierden der hoofdsom, die op *f* 8,426,177 wordt voorgesteld, zullen bij omslag, en ¼ naar de uitkomsten van het kadaster worden geheven. Z. E. kon de verzekering geven dat de werkzaamheden van het kadaster zoo verre gevorderd zijn, dat de kohieren voor het laatste gedeelte van dit jaar reeds voor een groot getal gemeenten en onder anderen ook voor vele groote steden des rijks, zijn opgemaakt en achtervolgens zullen worden uitgegeven, doch de reclamatien waartoe deze nieuwe aanslagen aanleiding zullen kunnen geven, zullen vele wijzigingen in het werk te weeg brengen en daarop van grooten invloed kunnen zijn.

Ten aanzien der *Personele belasting* wordt eene geheel nieuwe Wet voorgedragen, die over het algemeen gelijk is aan die, welke het onderwerp der overwegingen van de kamer, in het begin van dit jaar, heeft uitgemaakt. Daarin zijn echter de navolgende wijzigingen gebragt, welke door de afdeelingen zijn verlangd geworden: het tarief der deuren en vensters is verminderd; de schatting voor het mobilair is schier algemeen toegelaten, de belasting op de dienstboden is verminderd en daarvan worden die huisgezinnen geheel vrijgesteld, welke, bij vijf kinderen of meer, maar ééne vrouwelijke bediende hebben; de belasting op de paarden is verminderd en er zal restitutie worden verleend voor de paarden van weelde, die vóór 1 November worden afgeschaft.

Wegens het *patentregt* zal de minister niets zeggen. Het zal naar de bestaande wetten en naar die, in Junij jl. uitgegeven, geheven worden.

De *brandstoffen* zijn bij de begrooting der middelen weder opgenomen, niettegenstaande de *turf-wet* de goedkeuring der kamer niet heeft mogen verwerven. De bezwaren schenen zich echter minder in het middel zelf, dan wel in de bepalingen der voordragten te bevinden. Over het algemeen werd het middel voor doelmatig gehouden, en bij de bestaande behoefte heeft de Regering geene vrijheid gevonden om hetzelve te verlaten. Zij heeft de bezwaren en bedenkingen aandachtig overwogen, zij is, zoo veel doenlijk, deswege met de zaakkundigen in overleg getreden en zoo veel mogelijk aan de klagten te gemoet gekomen, die in en buiten de vergadering zijn gemaakt. Thans is daaronder ook het *brandhout* opgenomen, en dit wel na een rijp overleg. Het is een belastbaar voorwerp in de groote steden, doch ten platten lande is deszelfs belasting, even als de lange turf, bezwaarlijk. Om beide te treffen en alle reden van klagten wegens ongelijke belasting te voorkomen, wordt voorgesteld ten platten lande, in plaats van eene belasting op het brandhout te heffen, het haardstedengeld te verhoogen.

Tot het *gemaal* is men moeten terug komen. Bij de bestaande behoefte der schatkist heeft de Regering zich het ten pligt gesteld, ook dat middel niet te doen te leur gaan. Reeds vroeger is deszelfs doelmatigheid door de Kamer erkend. In diens plaats zullen, in de gemeenten waar men dit middel heft, andere belastingen kunnen uitgeschreven worden, die als rijksaccijnsen welligt minder aan te bevelen zijn. De Regering moet door den drang der omstandigheden terug komen tot een middel, dat in vorigen tijd reeds heeft bestaan. Men heeft dan ook de voordragt van wet daartoe voornamelijk zamengesteld uit de wet van 1822, die alleen gezuiverd is geworden van de gebreken en noodelooze kwellingen, die de ondervinding heeft doen kennen. De accijns zal niet meer bij de maat maar naar het gewigt, bij de collecte en niet bij admodiatie worden geheven. De gemeenten zullen 50 pCt. op dien accijns, boven dien van het rijk, mogen blijven heffen, waardoor zij nog niet geheel van dit middel zullen worden verstoken.

Andere middelen zou de minister stilzwijgend voorbijgaan. Omtrent de *Suiker* voerde hij nog alleen aan, dat die belasting niet aan de verwachting beantwoordt, en men in deze zitting daarop zal moeten terugkomen. Intusschen houdt men zich bezig, met de rafinadeurs te onderzoeken, hoe dit middel productief en hunne fabrijken beschermd kunnen blijven. De accijns op de *Zeep* schijnt doel te treffen en tot hiertoe heeft deze aan de verwachtte opbrengst voldaan. De nieuwe wet op de *Registratie* is te kort in werking, om daarover te kunnen uitweiden. Men hoopt intusschen dat ook deze wet aan het doel zal beantwoorden, te weten vermeerdering van opbrengst zonder de schatpligtigen te zwaar te drukken. De questieuse punten bij de toepassing dier wet zijn meest alle in een vrijzinnigen geest kunnen worden opgelost.

Wanneer ik, zeide de Minister, met u deze wetten der middelen overzie, en andere met stilzwijgen voorbijga, dan zal het niet noodig zijn, dat ik over de oorzaak daarvan uitweide. De toestand des rijks, de plaats hebbende onderhandelingen met vele landen, de onbesliste staat van onze handels-betrekkingen, gebieden omzigtigheid en voorzorg, en wij moeten geene omstandigheden vooruitloopen.

De minister draagt vervolgens voor het ontwerp van wet tot inkoop en aflossing van schuld in 1833. Hij leest dat niet voor, omdat het eene letterlijke herhaling is van de wet van het loopende jaar, in de kamer goedgekeurd en bekrachtigd. De omstandigheden dezelfde toch gebleven zijnde, pleiten ook nog dezelfde redenen van destijds, om de dotatie aan het Amortisatie-Syndicaat daarop niet te brengen. Het behoud van het ten deze bestaande schijnt belang en staatkunde gelijkelijk te vorderen.

Uit dit alles blijkt, dat de wetten op de middelen en uitgaven voor de gewone dienst een dusdanig geheel uitmaken, dat zij die dienst goed zullen kunnen verzekeren. Het valt wel niet te ontkennen dat de tegenwoordige ongelukkige omstandigheden van invloed op de ontvangsten zijn, doch bij de bezuinigingen welke noodwendig vereischt worden, hoopt men uit de nieuw voorgedragene middelen de verminderde inkomsten te vermeerderen en alzoo den geregelden loop van zaken te verzekeren. Z. Exc. legt bij deze wetten over: 1. de rekeningen wegens de begrootingen der middelen en uitgaven tot het einde van 1831; 2. de staten van de ontvangsten gedurende de laatste 4 maanden van 1831 en de acht eerste maanden van 1832, en 3. de staten van in- en uitgeklaarde schepen in 1831.

Thans zegt de minister: „Nu volgen de uitgaven en de middelen om die te voorzien, voortspruitende uit den voortdurenden staat van oorlog. In de eerste plaats komt in aanmerking een ontwerp tot nader beschikbaarstelling der sommen, toegestaan bij de wet van 4 Januarij 1832, als: voor Marine *f* 572,274:47, voor Financien *f* 5,032,258:06, en voor Oorlog *f* 5,290,683:34, en alzoo te zamen *f* 5,290,683:34, waarmede voorzien zal worden in de oorlogs-uitgaven gedurende de twee laatste maanden van het jaar en in de rentebetaling van het Belgisch aandeel in de schuld, met 1 Januarij aanstaande. Deze voordragt vereischt geene toelichting, daar de behoeften van den staat van oorlog voortduren, en de noodzakelijkheid dier uitgaven noch betwijfeld kan worden, noch aan twijfel onderhevig zijn zal. De twee volgende ontwerpen strekken nu tot vaststelling en de middelen tot dekking der uitgaven, die het gevolg van den voortdurenden staat van oorlog in 1833 kunnen zijn. De noodzakelijkheid tot het voordragen dier ontwerpen zal de minister uit een staatkundig oogpunt niet ontwikkelen. Gisteren zijn door mijnen ambtgenoot van buitenlandsche zaken, zeide hij, aan de Kamer al die inlichtingen gegeven, welke daartoe strekken. Wij allen betreuren eenen gang van zaken die het gevolg is van eenen dwazen en onberaden afval. Vurig wenschen wij het oogenblik geboren te zien, waarop rust en vrede de vruchten van de opofferingen en moed zullen verzekeren, maar wie geeft thans niet de voorkeur aan opofferingen tot behoud onzer eer, ons aanwezen en ons volksbestaan. Zoo lang het dit geldt, zal de Regering bij de Kamers en de Natie een krachtigen steun vinden om alles aan te wenden wat daartoe dienen kan. De wet tot *vaststelling der uitgaven voor den oorlogstoestand* in het volgende jaar is van gelijken inhoud als in het loopende jaar en ook bij die der middelen is voornamelijk dat gene gevoegd, wat de goedkeuring der Kamers verworven heeft. Daarvan kan eene gewenschte bespoediging en een beraden onderzoek het gevolg zijn.

Bij het ontwerp van wet voor deze uitgaven wordt voorgesteld dezelve vast te stellen op *f* 45,242,262:99, als: voor Marine *f* 3,433,646:86, voor Finantien (Nationale schuld) *f* 10,064,516:13 en voor Oorlog *f* 31,744,100. De helft der sommen van Marine en Oorlog zal beschikbaar worden gesteld, en voor de aanwending der andere uitgaven zullen nieuwe wettelijke bepalingen worden vereischt. Het bedrag dezer begrooting heeft men op gelijke hoogte als in dit jaar moeten houden, omdat het personeel van vloot en leger, hoe bezuinigd ook, zeer aanzienlijk is vermeerderd en eene verdere uitbreiding van krachten, wil men doel treffen, vereischt wordt en geene besparing meer veroorlooft.

Het ontwerp van wet der middelen tot bestrijding dezer uitgave is in twee gedeelten verdeeld. Bij het eerste wordt eene nieuwe inschrijving in het tweede Grootboek der Nationale Schuld opengesteld; bij het tweede wordt eene verpligte heffing uitgeschreven.

De inschrijvingen zullen het gezamenlijk bedrag van *f* 93,500,000 niet mogen te boven gaan. Er zullen 31,100 aandeelen worden uitgegeven; ieder van *f* 3000, terwijl er mede aandeelen van minder bedrag zijn zullen. Jaarlijks zal in overweging genomen worden, welke som tot aflossing zal worden aangewezen. De inschrijvingen zullen bij den Rijks-kassier, de Agenten van denzelven, de Administrateuren, van 's Rijks Schatkist, de Gouverneurs en Plaatselijke Besturen, vijftien dagen na de afkondiging der wet, worden opengesteld. Bijaldien de inschrijvingen het vereischte bedrag zullen te boven gaan, zullen die van de laatste dagen ponds-ponds gewijze over de inschrijvers worden omgeslagen. Het laatste fournissement zal op den 15 December 1833 plaats hebben. De fournissementen zullen kunnen geschieden: 1. in gereed geld, met *f* 2,550; 2. in Obligatien van 5 pCt. van *f* 1000, uit de leening vastgesteld bij de wet van 30 November 1830, met eene bijdrage in geld van *f* 1500; en 3. in Obligatien van 6 pCt. van *f* 1000, uit de leening, aangenomen bij de wet van 12 April 1831, met eene bijdrage in geld van *f* 1430. De rente der nieuwe schuldbrieven zal zijn 5 pCt. De Regering houdt zich intusschen uitdrukkelijk voor, om, bijaldien de omstandigheden, gedurende de beraadslagingen der Kamer, mogten veranderen, de bijdragen in geld te verhoogen. Bij de fournissementen zullen worden afgegeven recepissen in blanco, voor ronde sommen, alsmede certificaten op naam en blanco, naar verkiezing, voor de som die men in gereed geld heeft gefourneerd, om te kunnen dienen bij de verpligte heffing. Bij niet vol-koming dezer eerste leening, zal er eene tweede inschrijving op minder voordeelige voorwaarden plaats hebben. Daarbij zal geheel in gereed geld moeten gefourneerd worden. Ook daarin zullen recepissen en obligatien worden afgegeven. De tijd van openstelling en sluiting en der termijnen van fournissement zullen door den Koning nader bepaald worden. Bij niet invoering der wet op de verpligte heffing, zullen de certificaten in de maand Januarij 1834 tegen 1 pCt. worden ingetrokken. Zoo de som, die in gereeden gelde zal worden bijgedragen, de behoeften mogt te boven gaan, zal over dat meerdere niet dan bij wettelijke bepalingen kunnen worden beschikt.

Het tweede gedeelte der voordragt houdt bepalingen in nopens de verpligte heffing of don gratuit. De artikelen 32 tot en met 64 der wet van Januarij van dit jaar voor 1832 vastgesteld, zullen van kracht en in werking blijven voor 1833, met verandering der dagteekening van heffing, tot opname der bezittingen, enz.

De minister zegt alsnu, dat de kamer bij de voorlezing van dit ontwerp bemerkt zal hebben, dat het eene vrije navolging is van de wet, door haar goedgekeurd, die bij de natie deelneming heeft gevonden, de proeve doorgestaan en doel heeft getroffen. Zij heeft ten bewijze gestrekt van het toenemende vertrouwen op de Regering in de vervulling van geldelijke verbindtenissen. Daar het bedrag der schatkistbiljetten tot op beneden de 10 millioen verminderd is, waarvan de helft nog in 's Rijks kassen in omloop is, heeft men het ondoelmatig geoordeeld om dat papier bij de fournissementen in de leening aan te nemen. Bovendien had de ondervinding het moeijelijke en ondoelmatige daarvan doen kennen. Ten slotte merkt Z. Exc. nog over dit ontwerp aan, dat, even als bij de uitgaven, de beschikbaarstelling der sommen afhankelijk is gemaakt van de successieve overwegingen der kamers en vast te stellen wetsbepalingen, die aan derzelver goedkeuring zullen worden onderworpen. Daardoor erlangt de natie de zekerheid dat de gelden voor hare belangen ten meesten nutte worden aangewend.

„Ziedaar, Edel Mogende Heeren! hiermede eindigde de Minister, het geheele zamenstel der wetten voor de uitgaven en der middelen voor het volgende jaar. Ja met vertrouwen onderwerpen wij u al deze voordragten en ontwerpen. De Regering rekent voortdurend op uwe medewerking, zij hoopt, daardoor alle moeijelijkheden te boven te komen, en dat te behouden, wat ons allen even dierbaar is. Met eendragt en moed behoeven wij voor niets te vreezen, maar zullen wij met hulp van de Almagt, vast blijven staan en de regtvaardige zaak der Nederlanden tegen ontrouw en geweld handhaven en met goed gevolg bekroond zien."

De minister legt al de stukken over, en deelt der kamer mede, dat vele derzelve reeds gedrukt zijn en alle rondgedeeld zullen worden.

Z. Exc. wordt door de daartoe benoemde Commissie uitgeleid, en keert met den trein waarmede hij zich naar de kamer had begeven, weder naar 's Konings paleis terug.

De Commissie, in de vergadering terug gekeerd zijnde, wordt voor hare volbragte taak bedankt.

De medegedeelde stukken zullen worden verzonden aan de afdeelingen van de maand October.

De vergadering wordt onbepaald gescheiden.

Volgens de geruchten, die hier gisteren in omloop waren, zoude het schijnen dat te Londen nog niets steligs bepaald is omtrent het aanwenden van dwangmiddelen tegen Oud-Nederland, immers dat de Engelsch-Fransche vloot niet zoo spoedig, als sommige bladen zulks hebben aangekondigd, op onze kusten verschijnen zal. Men wilde weten, dat de Londensche Conferencie nog altijd een antwoord van het Nederlandsche Kabinet te gemoet ziet op de zeer onlangs door haar gedane nadere mededeelingen, en dat eerst na de ontvangst van het antwoord een bepaald besluit zoude genomen worden.

Naar men verneemt, zal het ontwerp, om de telegrafische linie over Bergen-op-Zoom, langs de Schelde tot aan het Vlaamsche Hoofd, of het kasteel van Antwerpen, te verlengen, eerlang worden te werk gesteld, en zullen de onderscheidene posten dezer linie weder met ambtenaren van het kadaster worden bezet.

BEUIL, (grietenij *Weststellingwerf*,) *den* 20 *October*. Voor eenige weken werd men onderrigt, voorzorg te gebruiken tegen het rondloopen alhier, van eenen dollen hond, doch die evenwel waarschijnlijk den hond van den huisman *Willem Alberts Stellingwerf* door bijten of anderzins zal hebben besmet, zoo als men uit het volgende zoude kunnen afleiden: schoon gemelde huisman, zijnen hond uit vermeende voorzorg in zijne stal in de nabijheid zijner koebeesten had vastgebonden, met de onbedachtzaamheid, dat dezelve ééne daarvan konde bereiken, bemerkte hij, na verloop van eenigen tijd dat er zich teekenen van dolheid bij den hond opdeden, waardoor hij het geraden vond denzelven te dooden; na verder eenig tijdsverloop (den 8sten Augustus) bespeurde hij bij de naast den hond gestaan hebbende koe onpasselijkheid, dewelke spoedig door eenen Veearts mede voor dolheid wierde erkend, waarom ook die koe wierd gedood, hetwelk op den 31 Augustus met eene tweede en op den 13 October met eene derde het geval werd. — Gemelde huisman verkeert thans nog in de grootste bezorgdheid, als onzeker zijnde of de besmetting zijne stal niet verder zal hebben aangedaan, waarvan het lot omtrent zijne nog overgeblevene beesten te kunnen verliezen, geheel afhangt. Het ware te wenschen dat dit geval tot waarschuwing mogt verstrekken tegen te groote onbedachtzaamheid, en het veronachtzamen der noodige voorzorgen tegen het bijten van, en voornamelijk de aanraking met dolle honden.

LEEUWARDEN, *den* 18 *October*. Door Z. M. zijn benoemd de navolgende officieren bij de schutterij, te weten: Bij die der Provincie Vriesland.

1ste afdeeling; 1ste bataillon:

Tot 1sten luitenant, *Cornelis Sleeswijk Vening*.
Tot 2den luitenant, *Sjoerd van den Berg*.

2de afdeeling; 2de bataillon:

Tot 1sten luitenant, *Keimpe Stevens Nijdam*.
Tot 2de luitenants, *Willem Veen*, *Abelius van der Ploeg* en *Herman Daniel van Sloterdijck*.

BERIGTEN WEGENS DE HEERSCHENDE ZIEKTE.

			overled.;	hersteld;	bijgekom.;	in behand. geblev.
Leeuwarden op den.....	18	Oct.	1	0	1	4
„ „ „.....	19	„	1	0	0	3
„ „ „.....	20	„	2	0	3	4
„ „ „.....	21	„	1	2	4	5
Sedert het ontstaan der Ziekte van af den...	8	„	9	2	16	5
Amsterdam............	20	„	2	4	3	42
Rotterdam............	17	„	4	5	8	47
Leijden..............	17	„	3	0	3	26
Utrecht.......... 17 en	18	„	9	7	16	60
Haarlem......... 18 en	19	„	1	1	4	3
Amersfoort...........	19	„	3	4	5	35
Delft................	17	„	6	13	5	22
Dordrecht....... 17 tot	19	„	0	1	1	6
Zwolle......... 15 tot	17	„	1	0	2	4
Zwartsluis...... 15 tot	17	„	0	1	0	0
Groningen....... 17 en	18	„	1	3	2	7
Sappemeer............	17	„	1	0	1	4
Hoogezand............	15	„	1	0	1	2
Veendam..............	16	„	0	0	2	6

MENGELWERK.

MICHIEL ADRIAANSZOON DE RUYTER EN GROOTE PIER.

Het volk schat, inderdaad, vol onbezonnen ijvers,
Het schoon der daden naar den rang des daadbedrijvers.
Als een aanzienlijk man een goede daad verricht,
Zij groeit in ieders mond, ze is groot in elks gezigt;
Daar wat een burger zich ook lofrijks moog' vermeten
Meest flaauwlijk wordt geroemd, en spoedig wordt vergeten.

NOMSZ.

Zekere avond was in een' gullen vriendenkring genoegelijk gesleten, en voor aller begeerte schielijk genoeg vervlogen, daar gebeurtenissen uit vroegeren tijd en de daden onzer voorvaderen de hoofdonderwerpen onzer gesprekken geweest waren. Te huis gekomen zat ik na mijn avondeten den inhoud der gevoerde gesprekken te overdenken, toen mij op eens eene ligte duizeling overviel en alles voor mijne oogen begon te schemeren. Het kwam mij voor of ik, aan mijne kamer ontvoerd, mij in eene dikke lucht bevond, waarin zich niets liet onderscheiden. Na eenige oogenblikken echter werd de dampkring lichter en zuiverder; ik begon beter adem te halen, en ontwaarde al schielijk eene gestalte, welke, al duidelijker voor mij geworden zijnde, mij eenen ouden krijgsman kennen deed.

Het deftig, ernsthaftig en nogtans minzaam gelaat, waarin de menschelijkheid over des Zeemans ruw- en wreedheid scheen gezegepraald te hebben, en wiens trekken mij dadelijk aan de welbekende afbeeldingen van den onvergelijkelijken M. Az. DE RUYTER herinnerden, deden mij dien grooten Admiraal herkennen. Met eerbiedige bewondering bleef ik staroogen op den van heel het menschdom bewonderden man, den grootsten Zeeheld dien *Nederland*, — ja veelligt dien *Europa* immer bezat. Naauwelijks bemerkte ik in deze geestvervoering eenen anderen krijgsman, met wien hij een druk gesprek scheen te voeren. Deze overtrof hem in lengte, en had een forscher, sterk gespierder en onvriendelijker uitzigt. Hij trok eerst mijne opmerkzaamheid tot zich, toen het gesprek mij in dezen persoon onzen wonderbaren Landgenoot, GROOTE PIER, deed kennen. Nu echter werden, kon het zijn, — mijne verwondering en belangstelling nog meer opgewekt en gaande gemaakt.

Twee helden van Vaderlandschen grond, uit verschillenden leeftijd, die beide ter Zee hunnen onsterfelijken roem behaald hadden, die beide somwijlen miskend en ondankbaar bejegend waren, bij elkander te zien en elkander hunne verrigtingen te hooren verhalen, was een even nieuw als onwederstaanbaar aantrekkelijk schouwspel voor mijn gevoel. Met oogen en ooren luisterend verbeeldde ik mij deze woorden te hooren:

DE RUYTER. Gij waart mij geenszins geheel onbekend, en, hoewel ik in U den vijand en wreeden vervolger uwer naburen in het toenmalige Graafschap *Holland* aanschouwde, bewonderde ik tevens uwe, voornamelijk ter Zee betoonde dapperheid, de stoutheid uwer aanslagen, en het beleid waarmede gij dezelve uitvoerdet, al hetgeen U, met meer regt dan uwe lengte, den naam van *Groot* had mogen doen verdienen.

PIER. Wat ik deed, deed ik uit liefde voor onze aloude vrijheid; deze maakte mij

sterk, en het geluk bekroonde mijne ondernemingen meestal met eenen gunstigen uitslag. Gij zoudt in mijne plaats hetzelfde, ja meer uitstekends uitgevoerd hebben; terwijl uwe zachtere geaardheid belet zou hebben dat men U van wreedheid had kunnen beschuldigen.

De Ruyter. Ja, het was liefde tot Vaderland en Vrijheid, welke ook mij kracht gaf, en deze vond geenen geringen steun in een vast vertrouwen op God; doch zij zoude mij, naar mijn inzien, nooit aangespoord hebben tot zoodanige wreedheden als het verdrinken mijner medemenschen, waarvan men U beschuldigt.

Pier. Een verschil eensdeels uit onze verschillende geaardheid, ten anderen uit de onderscheidene denkwijze van uwen en mijnen leeftijd ontsproten. Stel U voor, dat, reeds lang vóór mijnen leeftijd, de Graven van *Holland* altijd getracht hadden mijne landgenooten, de *Friezen*, te overheeren; dat *Holland* derhalve sedert onheugelijke tijden in eene vijandelijke houding tegen *Friesland* overstond; dat de haat, daardoor tegen de Hollandsche Graven en hunne onderdanen ontstaan, zoo sterk was, dat een lid van het vereenigingsverdrag van de Parochie *Oldehove* met de stad *Leeuwarden*, in 1425, woordelijk inhield: „*Nin Hollandera schilma ontfean for en burger*"; voeg hierbij, dat, niet minder dan de Grafelijke aanslagen in 't algemeen, herhaalde stroop- en brandtogten van onderscheidene inwoners van het Grafelijk gebied in het bijzonder dien haat onderhouden, en op de Westergoosche en Gaasterlandsche kusten vooral levendig gehouden hadden. — Bedenk tevens, dat het deze gehate *Hollanders*, deze onze Erfvijanden, waren, die den *Bourgondiër* hulp verschaften, om ons onder zijne magt te brengen, gelijk zij vroeger Albrecht van Sakse ten zelfden einde ondersteund hadden. Dezen waren het die ons beoorloogden, beoorloogden om de heerschappij van hunnen Grafelijken gebieder te vergrooten, — beoorloogden om buit en voordeel op ons te behalen. Tegen dezen moesten wij strijden voor de ons nog overig geblevene bezittingen; velen onzer voor het leven en de eer hunner vrouwen en kinderen. Ik streed om de ons bijna ontweldigde vrijheid weder te herkrijgen. Neem nog bij dit alles in aanmerking de verandering, welke beschaving en verlichting, in die anderhalfhonderd jaren, welke tusschen mij en uwen leeftijd verliepen, met reuzenschreden voortgaande, in de wijze van denken en handelen te weeg bragten, dan zal, vertrouw ik, uw oordeel over mijne handelwijze niet zoo gestreng zijn als dat hetwelk uwe en vele mijner Landgenooten doorgaans over mij geveld hebben.

De Ruyter. Dit alles bij elkander genomen verontschuldigt U zeker grootelijks. Intusschen kunt gij de beschuldiging van wreedheid niet geheel ontgaan. Immers waart gij toch bij het overboordwerpen der *Hollanders* gewoon, met een wreedaardig genoegen daarbij uit te roepen: Ziet, mannen! wat kunnen die uitwerpselen des duivels zwemmen! Daarenboven was het verdrinken van den Kapitein van dat Deensch Oorlogschip met zijn volk eene daad van bijzondere wreedheid. Dezen toch hadden U niets misdaan; dezen waren geene *Hollanders!*

Pier. Tegen dit laatste heb ik niets in te brengen. Het zou niet gebeurd zijn, ware ik niet, door het overvallen en wegvoeren mijner vrienden te *Irnsum*, en het vermoorden van hun volk, in weerwil der belofte van goede genade, in spoorlooze gramschap ontstoken geworden, en door wraakzucht verblind geweest. Het was in deze blindheid dat ik die woorden uitte, welke mij, gelijk gij zegt, nagegeven zijn, als of ik gewoon was dezelve telkens te bezigen. Wanneer ik waande, dat de handelwijze van anderen tot verontschuldiging van onze eigene konde strekken, zoude ik die der H. H. Staten van *Holland* kunnen aanhalen, die, in den oorlog met *Spanje*, uitdrukkelijk last gegeven hadden, om bij het veroveren van een schip de gevangenen, twee aan twee gebonden, over boord te werpen, welke bevel door den dapperen Cornelis Jol met zigtbaren weêrzin werd opgevolgd (*). Doch verre zij het van mij, mijne daden door die van anderen te willen vergoelijken, slechts ken ik mij vrij van die woorden telkens herhaald te hebben. Ik ontken niet dat het verdrinken der *Hollanders* mij hun liefste losprijs was, maar ken mij vrij van in hunnen dood een wreedaardig genoegen gezocht te hebben.

De Ruyter. Ik moet zeggen, dat, deze enkele daad uitgezonderd, die beschuldiging van wreedheid grootelijks hare kracht verliest; immers is deze voornamelijk gelegen in de veelvuldige herhaling van dien uitroep, en verdwijnt, wanneer dezelve geene plaats gehad heeft. Inderdaad men heeft U op dezen grond hoogst onregtvaardig beoordeeld, gelijk Uwe landgenooten U ondankbaar behandeld hebben.

Pier. Hieromtrent kan ik mij daarmede troosten, dat dit meer het lot is van dezulken die zich voor het algemeene welzijn afslooven, en voor de veiligheid van anderen werkzaam zijn. Immers moest ook Gij eenmaal, terwijl Gij ter zee voor den handel, de veiligheid, het welzijn van Uw land zorgdet, de ondankbaarheid Uwer landgenooten in *Nederlands* eerste Koopstad ondervinden (§).

De Ruyter. Het is waar, eenige onverlaten toonden eenmaal hunne slechte gezindheid jegens mij, in een ondernomen opzet om in mijn afwezen mijn huis te plunderen, doch de voldoening mij deswegens door de Regering der Stad verschaft was ruim genoegzaam tot herstel mijner eer. Doch dit komt niet in vergelijking bij den ondank dien uwe landgenooten U betoond hebben. Immers welk een verschil! Terwijl wij elkander daarin gelijk waren, dat onze meeste verrigtingen, vooral ter zee, met eenen gelukkigen uitslag bekroond werden, verschafte zulks mij den eernaam van eersten Zee Overste, U daarentegen gewierd, even daardoor, de schendnaam van Zeeroover en Zeeschuimer. Dit hadt Gij aan Uwe landgenooten niet verdiend.

Pier. Neen waarlijk niet. Doch dit verschil ontstond zoo uit de omstandigheden en de gesteltenis der tijden, als, en voornamelijk wel, uit den afloop der gebeurtenissen. Gij waart Bevelhebber van een' vrijen, onafhankelijken Staat, beschermdet dien, beveiligdet zijne vrijheid en voerdet hem tot een' trap van grootheid op, waarop men zelden een klein land aanschouwde; ik, eerst door vrije keuze van eenige, mijner als ik beroofde landgenooten, hun aanvoerder, vervolgens erkend Opperbevelhebber ter Zee der zoogenoemde *Geldersche Friezen*, voerde krijg, om de 15 jaren lang getorschte slavenketen van den hals te mogen werpen, tegen een ander gedeelte mijner landgenooten, die in deze ketenen (o schande!) rang, eer en rijkdom zochten. Het slechte bestuur en de kwade handelingen van den Gelderschen Stadhouder en van zijne Raden verschafte aan dit gedeelte mijner landgenooten eindelijk de overhand, en aan *Friesland*, in den Hertog van *Bourgonje*, het slavenjuk. Erger lot dan de blooте schendnaam van Zeeroover en Zeeschuimer was zeker den tegenstander der slavernij te beurt gevallen, had hij dien tijd beleefd. Wel mij, dat ik den val der vrijheid niet aanschouwde! Toen ik zag dat dezelve onvermijdelijk was, vermits de gewaande hulp van den *Gelderschman* tot geen ander einde voor ons bleek te strekken dan tot hetzelfde wat de *Bourgondiër* bedoelde, *Friesland* te overheeren, wilde ik door mijn toedoen de ellende en den jammer des Oorlogs niet vergrooten; ik deed daarom afstand van den rang dien ik bekleedde, legde met het gezag het zwaard neder, en sleet mijne overige dagen in stilte te *Sneek*, terwijl ik reeds vooraf het droevig lot mijns Vaderlands betreurde.

De Ruyter. Groote man!

Groote man! herhaalde ik luidkeels, vol geestdrift, en doordrongen van bewondering wilde ik beiden mijnen eerbied betuigen, toen ik als door een' tooverslag op eens alles verdwenen zag, en mij zelven in het duister zittende wedervond. De begoocheling mijner zinnen had opgehouden, doch het geheugen bewaarde haar, ter herinnering en mededeeling.

„HET DUURT AL TE LANG!"

Waartoe die beuzelzang, al zuchtend aangeheven?
Wilt ge, aaklig zanger! eer en regt ten beste geven,
  Ten prooi van 't muitrenrot, dat, naar men zich verlaagt,
  Te stouter elsch en dringt, en ons verderf u vraagt?
Dat in zijn' overmoed, door vreemden steun verworven,
Zich vleit, dat onze bloei voor eeuwig zij bedorven?
  Geef op dan sterkte en vest, die hen verstommen deê,
  En koop van 't snood verraad den allerduursten vreê!
Of waant uw eerlijk hart, dat Neêrlandsch is geboren,
Dat dan hun dubble trots naar reên zou willen hooren?
  Te dwaas zoo valsch een beeld u voor 't gezigt gesteld, —
  In 't Belgisch rooversnest teelt zwakheid slechts geweld.
Neen! als de scheepling, die, hoe meer de orkanen woeden,
Met des te grooter kracht zich voor 't vergaan blijft hoeden,
  En 't laatste stukje doeks veeleer den stormen biedt,
  Dan dat hij weerloos zich op 't strand geworpen ziet,
Ook zóó zal Nederland, thans in een zee van rampen,
Met onbezweken' moed voor zijn behoudnis kampen;
  't Verbaasde Europe aanschouw' dien strijd voor eer en erf,
  En kenne in *dit* geslacht nog 't kroost van van der Werf!

Hij, die het onregt wreekt, zag, hoe ons boosheid griefde,
Hij neemt de deugd, die waakt, ontfermende in Zijn liefde;
  Kom, afgemat geduld! versmoor elk klaaggezang,
  Echt Nederlandsch te zijn, dat dure u nooit te lang!

14 October 1832. R. K.

(*) Gedurende de uitvoering van dit bevel wandelde hij op zijn schip heen en weder, van tijd tot tijd met den vinger naar den kant van 's Gravenhage wijzende, terwijl hij uitriep: *Voor uwe rekening, mijne Heeren de Staten, voor uwe rekening!* Van Haren, *Geuzen, Ophel. Uitg. Westerm.* p. 241.

(§) Den 6 Sept. 1672. *Zie* Brandt, *Leven van de Ruyter*, p. 741.

*** Getrouwd:
Harlingen, P. A. BEETS, *Notaris aan het Nieuwe Dijp*, en
den 18 October 1832. A. SLOTHOUWER.
Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Ondertrouwd:
Oosterwierum, H. M. BRANDSMA, en
den 21 October 1832. APOLLONIA TERWISSCHA van SCHELTINGA.
Dienende deze ook tot bijzondere kennisgeving aan Familie en Vrienden.

*** Mijne geliefde Echtgenoot ANNA DEKETH, beviel heden voorspoedig van eene Dochter. M. SIDBRIUS de WAL.
Leeuwarden, den 13 October 1832.

*** Mijne geliefde Huisvrouw, IJ. E. KIJLSTRA, beviel heden gelukkig van eenen Zoon. D. B. CAMSTRA.
Dragten, den 13 October 1832.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, E. M. SALVERDA, beviel heden zeer voorspoedig van een' Zoon. L. IJPEIJ.
Leeuwarden, den 17 October 1832.

*** Mijne Vrouw M. S. ZIJLSTRA, verloste van eene Dochter.
Oostermeer, B. D. FOPMA,
den 16 October 1832. *Genees-, Heel- en Vroedmeester.*

*** Mijn geliefde Echtgenoot, TRIJNTJE A. BOLMAN, werd heden zeer voorspoedig doch ontijdig verlost van eene welgeschapene Dochter, doch welke kort na haar geboorte ons door den dood werd ontrukt. JAN van der WEIDE,
Harlingen, den 17 October 1832. *Mr. Koek- en Banketbakker.*
Deze strekke tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, zoo in als buiten de stad.

*** Heden morgen verloste voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, G. S. SPANNENBURG, geliefde Echtgenoot van J. F. HOEKSTRA.
Harlingen, den 17 October 1832.

*** Bevallen van eenen Zoon, Vrouwe B. A. AUWERDA, Echtgenoot van
Bolsward, den 18 October 1832. Dr. M. S. IJPMA.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, L. RENEMAN, beviel heden morgen van eene welgeschapene Dochter. Mr. P. F. MARTIN.
Leeuwarden, den 21 October 1832.

*** God almagtig behaagde het dezen namiddag ten half twee ure, na eenen ziekelijken toestand van bijna negen maanden, van mij weg te nemen mijne teedergeliefde Echtgenoot, de Hoog Welgeborene Vrouwe, Mevrouwe MARIA HENDRIKA van SUCHTELEN tot de HAARE, geboren van Wageningen, in den ouderdom van bijna dertig jaren, en na eene hoogstgelukkige Echtverbindtenis van zeven jaren, diep treurig mij nalatende met twee Zoons, welke voor hun onherstelbaar verlies nog niet vatbaar zijn. J. J. van SUCHTELEN tot de HAARE.
Maastricht, den 13 October 1832.

*** Heden morgen circa 3 ure, wierd ons zoo veel belovend Zoontje, AREND, oud 9½ jaren, door den onverbiddelijken dood uit onze liefdearmen weggenomen.
Stiens, M. A. VLASKAMP,
den 17 October 1832. *Chirurg. en Vroedm.*

*** Het Kind, ons den 28 der vorige maand geschonken, is ons heden ontnomen.
Leeuwarden, E. HARKEMA.
den 18 October 1832. P. J. HARKEMA, Geb. Wijngaarden.
Deze diene tot kennisgeving aan Vrienden en Bekendrn.

LEEUWARDEN, den 16 October 1832. — Heden overleed in den ouderdom van ruim 46 jaren, Mejufvrouw MARIA HILLEGONDA MAAS, Weduwe van den Heer J. F. Freijer, in leven Predikant alhier; — *zeven* meest nog jonge Kinderen in diepen rouw achterlatende.

WIARDA-STATE onder Goutum, den 16 October. Heden overleed onze dierbare en zorgdragende Moeder, Vrouwe ANNA CATHARINA LOUISA LEMPER, eerst Douairière van wijlen Ruurdricus van Camminga, laatst van wijlen Otto Fredrik Wilhelm van Glockman, in den ouderdom van 78 jaren en ruim 6 maanden.
V. V. van CAMMINGHA.
M. G. van CAMMINGHA.
C. J. W. van GLOCKMAN.

Prijzen der Granen te Leeuwarden, Vrijdag den 19 October 1832:
De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe: Rogge *f* 180 : 00 het Last. — Tarwe *f* 9 : 25 de Mudde.
De Boter *f* 33½. — Nieuwe Grove Kaas *f* 14 à *f* 16.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, den 20 October 1832.

Nederlanden.					Gebl.
Werkel. Schuld...	2½	pct.	41	41½	41⅜
Nieuwe dito 1832	5	„	77½	78¼	77⅞
Uitgestelde dito.........					
Kansbiljetten...........*f*			15	15⅛	15¼
Amort. Sijndicaat	4½	pct.	69½	70¼	70
————	3½	„			
Domein Losrenten.	2½	„			
Handel-Maatsch...	4½	„			
Schatkistbiljetten...			99	99¼	
Oorlogs-Lasten...	5	pct.	90¼	92¼	91⅝
Leening 1831.....	6	„	96½	97¼	97
Frankrijk.					
Inschr. op 't Grootb.	3	pct.	67¾	68¼	68
Certificaten van dito	3	„			
Rusland.					
Bij *Hope & Comp.*	5	„	94½	95	94¾
Negotiatie 1828...	5	„	96¾	97¼	97
Inschr. op 't Grootb.	6	„	59	59½	59⅛
Certificaten van dito	6	„			
Cert. dito Hamb. Ad.	5	„			
Dito te Londen gen.	5	„			
Leening 1831.....	5	„	86¼	86¾	86½
Pruissen.					
In Londen genegot.	5	„			

Spanje.					Gebl.
Amsterd. Perpetuel	5	pct.	48½	49	48¾
Id. te Par. en Lond.	5	„			
Uitgestelde.......	5	„			
Renten Perpetuel.	3	„	29¼	29¾	29½
Polen.					
Loten..............*f*					
Oostenrijk.					
Weener-Bank.....	5	pct.			
Dito	4	„			
Certificaten.......	2½	„			
Metalliek	5	„	83¾	84¼	84
Dito te Lond. gen.	5	„			
Dito	2½	„			
Bank-Actien......	3	„			
Aand. *f* 100 bij *Roth.*					
Dito -250 dito....	4	„			
Napels.					
Certific. bij *L. & B.*	5	pct.			
Idem Administratie	5	„	74¼	74¾	74½
Dito te Lond. gen.	5	„			
Denemarken.					
Negot. in Londen	5	pct.			
Engeland.					
Geconsolideerde ..	5	pct.			
Griekenland.					
Te Londen.......	5	pct.			

De Hollandsche Fondsen waren heden meer geanimeerd. De geruchten van het weder opvatten der onderhandelingen en de meerdere zekerheid dat de bedreigingen van Engeland niet ernstig gemeend zijn, hebben aan de markt meerdere vastheid gegeven. De 5 pCts. waren iets flaauwer ten gevolge der aangekondigde nieuwe leening, de uit dezelve voortkomende Renversalen zijn reeds tot 8 à 9 pCt. verhandeld. In vreemde Fondsen was weinig variatie en ook onbeduidende handel.

Het GRIETENIJ BESTUUR van HASKERLAND, brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat op den 12 Mei ll. *eene ligt zwart gesprikkelde Koe*, met sloege hoornen, bij eenen Boer dezer Grietenij is aangeloopen en sedert dien tijd verzorgd. De houder, wiens naam ter Secretarie zal bekend gemaakt worden, zal dezelve tegen betaling der kosten en weidgelden aan den eigenaar terug geven.

Grietman en Assessoren van SMALLINGERLAND, roepen mits deze, ten verzoeke der Kerkvoogden op, de Hervormde Floreenpligtigen van de hieronder vermelde Dorpen, om te compareren, als die van
Opeinde,..... op Maandag den 29 October 1832, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Heer *I. Douma*, aldaar;
Dragten,..... op dienzelfden dag, des namiddags ten 3 ure, ter Grietenij Raadkamer;
Boornbergum, op Dingsdag den 30 October e. k., des voormiddags ten 9 ure, in de Dorpskerk;
Kortehemmen, op dienzelfden dag, des middags ten 12 ure, in de Dorpskerk aldaar; ten einde aldaar een ieder in de zijne vast te stellen den door Kerkvoogden opgemaakten Staat van Begrooting in Ontvang en Uitgaaf der Kerkelijke Administratie, wegens de dienst van den jare 1833, en tevens te Opeinde te benoemen eenen nieuwen Kerkvoogd, in de plaats van *Wietze L. Bouma*, overleden, en te Dragten en Boornbergum op te nemen en na welbevinding te sluiten de Rekening en Verantwoording der Kerkelijke Administratie, wegens de dienst van den jare 1831.
Dragten, *Grietman en Assessoren voornoemd*,
den 19 October 1832. M. P. D. van HARINXMA thoe SLOOTEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
F. S. REIDING.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN SMALLINGERLAND, herinneren bij deze de daarbij belanghebbenden, dat bij besluit van den Heere Gouverneur dezer Provincie, van den 18 Augustus 1832, no. $\frac{282}{7065}$, (Prov. Blad no. 97,) het houden van Kermissen enz. verboden is, en dat dien ten gevolge, alleen de VEEMARKT, op Woensdag den 31 October eerstkomende te Dragten, volgens gewoonte, voortgang zal hebben.

Grietman en Assessoren voornoemd,

Dragten, den 19 October 1832.

M. P. D. VAN HARINXMA THOE SLOOTEN.

Ter ordonnantie van dezelven,

F. S. REIDING, *Secretaris.*

VERHURING.

De Notarissen J. C. KUTSCH en Mr. P. ANDREÆ, te Leeuwarden, zullen, op Vrijdag den 26 October 1832, ten 3 ure na den middag, bij *Diemers*, bij deze Stad, voor den tijd van 5 aaneenvolgende jaren, aanvang nemende Petri en Mei 1833, finaal verhuren:

1. Eene ZATHE en LANDEN, met HUIS, no. 35, SCHUUR enz., groot ruim 31 bunder Bouw- en Greidlanden, bij *Oege Pieters Miedema* in gebruik, onder Menaldum; waarop per 36¾ v. roede is geboden de geringe som van *f* 9.
2. De geregte HELFT van 36¾ v. roede BOUWLAND, gelegen aldaar, bij denzelven in gebruik; waarop als voren in het geheel geboden is de som van *f* 8 : 25.
3. Een bunder en ruim 10 v. roede BOUWLAND, mede aldaar, verhuurd aan *Jacob IJdes Hiemstra*; waarop als voren per 36¾ v. roede is geboden de som van *f* 10.

De Notaris J. C. KUTSCH, te Leeuwarden, zal, op Maandagen den vijfden November 1832 provisioneel, en den negentienden daaraanvolgende finaal, ten huize van *J. van Lingen*, in het Nieuw Blaauwhuis, bij Leeuwarden, telkens des namiddags om 3 uren, verkoopen:

1. Eene hechte en nette HUIZINGE en LEERLOOIJERIJ, letter N, no. 39, en WERKHUIS, no. 40, met TUIN, BLEEK, KUIPEN en zoo voorts, staande en gelegen op Olde Galileën, onder het behoor van Leeuwarden, bij wijlen *Freerk van Noord* in gebruik geweest; bij den finalen palmslag te aanvaarden.
2. Een STOEL en ZITPLAATS, in de Groote Kerk, te Leeuwarden, letter A, no. 131; zitgeld *f* 2 : 60; dadelijk te aanvaarden.

De Notaris J. ALBARDA, Hz., te Leeuwarden, zal, op Woensdag den 24 October 1832, des morgens om 9 uren, op Abbinga State onder het behoor van Huizum, publiek, bij boelgoed en gereede betaling, verkoopen:

Eene fraaije verzameling van zeldzame HEESTERS, PELARGONIUMS, ERICA'S, VASTE PLANTEN, enz., bedragende meer dan 230 soorten; waarvan de Catalogus na den 19 October 1832 ten Kantore van den Notaris zijn te bekomen.

De Notaris HANEKUIJK, te Harlingen, zal, op Maandag en Dingsdag den 22 en 23 October 1832, des voormiddags ten 10 en des namiddags ten 3 ure precies, in het Heeren Logement aldaar verkoopen: Eene fraaije VERZAMELING van BOEKEN in onderscheidene Talen en Wetenschappen, nagelaten door wijlen den Heer *P. Greijdanus*, Rector der Latijnsche Scholen te Harlingen.

De Catalogus is bij den Boekhandelaar M. VAN DER PLAATS te bekomen.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt, bij boelgoed en tegen contante betaling, te verkoopen:

MEUBELEN en INBOEDEL, bestaande hoofdzakelijk uit onderscheidene Bedden met hun toebehooren, 1 Kabinet, 2 Klokken, (waarvan een staande), Pulpitum, Spiegels, Schilderijen, Tafels, Stoelen, eene aanzienlijke partij Porselein, Koper, Tin, IJzer en Aardewerk, Kleederen, Linnen en Wollen, Goud en Zilver enz., als ook eene menigte Pomp- en Blokmakers - goederen en Gereedschappen.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 23 October 1832, des namiddags ten één ure, bij den verkoop der Pomp- en Blokmakers - goederen, en Woensdag den 24 daaraanvolgende, des voormiddags ten negen ure, bij den verkoop van Meubelen en Inboedel, telkens ten sterfhuize van *Sijbe Johannes Bloksma*, even buiten het Hoogend te Sneek.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij boelgoed en gereed geld te verkoopen:

Onderscheidene wel geconserveerde MEUBELEN en HUISGERADEN, bestaande uit Bedden met hun toebehooren, een best bruin eiken Kabinet, dito Secretaire, een Klok, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, eene partij Aarde-, IJzer-, Glas- en Kopergoed, en al hetgeen meer ter verkoop zal worden aangeboden.

Wie gading maken, komen op Vrijdag den 26 October 1832, der voormiddags ten 9 ure, aan het Huis wijk 4, no. 52, even buiten het Hoogend te Sneek.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 24 October 1832, des avonds ten 7 ure precies, in de herberg Roma, publiek verhuren:

1. 1 Bunder 47 v. roede BOUWLAND, onder Almenum bij het Midlumerpijpke.
2. 2 Bunder ruim 57 v. roede GREIDLAND, onder Almenum, bij den Houtzaagmolen van den Heer *T. Houtsma.*
3. Nagenoeg 3 bunder GREIDLAND, in het vierkant, onder Almenum.
4. 1 Bunder 84 v. roede GREIDLAND, in het vierkant, onder Almenum.
5. 1 Bunder en 29 v. roede GREIDLAND, in de jurisdictie van Harlingen, aan Stads Singel gelegen. Allen toebehoorende aan de Erven *Lammert Dirks Tolsma*; het 1ste perceel terstond en de andere 4 perceelen St. Petri 1833 vrij te aanvaarden, op zoodanige Voorwaarden als bij gedachten Notaris zijn te vernemen.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 31 October 1832, des namiddags ten 4 ure precies, bij de beschrijving en des avonds ten 7 ure, bij de eindelijke toewijzing, ten huize van *L. Rimkema*, bij de Groote Sluis, publiek presenteren te verkoopen:

Het HOL van het PLEITSCHIP, genaamd *Christiansand*, liggende in de Zuiderhaven te Harlingen. Nadere informatien ten Kantore van de Heeren BAREND VISSER EN ZOON en van voorschreven Notaris ten gemelden stede.

Mr. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan de meestbiedende, te verkoopen:

1. Eene hechte, sterke, ruime en welgelegen HUIZINGE en KUIPERIJ, met ERF en BLEEKVELD c. a., staande aan het Kleinzand te Sneek, gekwoteerd met wijk 1, no. 65, door *Willem Dingelums Huizinga* als eigenaar bewoond en gebruikt geweest; den 12 Mei 1833 vrij te aanvaarden.
2. Eene prompte, hechte en uitmuntende HUIZINGE, met ERF en BLEEK c. a., gelegen buiten het Hoogend te Sneek, geteekend wijk 4, no. 65, door *Harmen Andries Koster* en *Vrouw* wordende bewoond, almede den 12 Mei te aanvaarden.

Wie gading maakt, kome op Donderdagen den 25 October, bij de provisionele, en den 8 November 1832, bij de finale toewijzing, telkens des avonds ten 7 ure, ten huize van den Societeitshouder *Heslinga*, te Sneek.

DEZELFDE NOTARIS, zal, bij boelgoed en gereeden gelde, ten sterfhuize van wijlen den Wel Eerwaarden Heere *H. Wilhelmij*, in leven Predikant te Wolsum, op Vrijdag den 26 October e. k., te beginnen des morgens ten 9 ure precies, verkoopen: Eenen properen, welgeconserveerden en netten INBOEDEL, bestaande in 5 Bedden met toebehooren, 1 Kabinet, fraaije Spiegels, Tafels, Stoelen, Schilderijen, Porselein, Koper, Tin, Engelsch en Aardewerk, eenige Tuingereedschappen, en eindelijk alles wat tot eenen volledigen Inboedel behoort.

Een ieder welke iets aan gezegde Nalatenschap verschuldigd is, of daarop te pretenderen heeft, wordt verzocht en aangemaand, daarvan betaling of aangave te doen, het zij in persoon, dan wel met gefrankeerde brieven, aan Mr. HUBER, Notaris te Sneek, vóór of uiterlijk op ultimo October aanstaande.

De Notaris G. W. POSTHUMA, te Dockum, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. P. M. B. BRAUNIUS, te Bergum, op Maandag den 29 October 1832, des namiddags ten 3 ure, ten huize van den Kastelein *van Veen*, op Bergumerdam, publiek, bij strijkgeld, presenteren te verkoopen:

1. Eene HEEREN HUIZINGE, staande en gelegen in de Buren te Bergum, gekwoteerd met no. 221, voorzien van twee Voorkamers en verdere zoo Beneden als Bovenvertrekken, SCHUUR en STALLING voor acht Koeijen en vier Paarden, HOVINGE en TUINEN, met een REED ten Oosten.
2. Een bunder en ongeveer drie en tachtig v. roede best GREIDLAND, achter voorschrevene Huizinge gelegen.

Alles bij den Heer *Braunius* voornoemd in gebruik; de Tuinen en het Land den 12 November 1832, en de Huizinge cum annexis op den 12 Mei 1833 te aanvaarden.

VERKOOPING VAN ZWARE EIKEN EN BEUKEN BOOMEN.

Men is voornemens, op *Dingsdag den 6 November* 1832, des morgens ten 10 ure, op het Stads Wijnhuis te *Zwolle*, publiek te verkoopen:

Ongeveer VIERHONDERD VIJF EN TWINTIG STUKS waaronder verscheiden *kapitale* ZWARE EIKEN BOOMEN, zeer geschikt tot allerlei TIMMERHOUT; benevens TWEEHONDERD BUITENGEWOON ZWARE BEUKEN BOOMEN, zoo mede eenige perceelen PEPPELEN en LINDEN; staande op de Buitenplaats *SOESLOE*, een uur van *Zwolle*, digt bij het Water, aan de Hoevenbrug, en alzoo zeer gelegen tot vervoer.

De aanwijzing zal geschieden door den WERKBAAS op voornoemde Buitenplaats, bij wien tevens de Lijsten der perceelen en kolommen voorhanden zijn.

T E H U U R

Op den 12 November aanstaande: Eene zeer nette BURGER HUIZINGE, in de Poststraat, thans bewoond door Mevrouw *Tuinhout.* Te bevragen bij D. VAN ERP, op de Deinumer Suipmarkt, letter F, no. 26, te Leeuwarden.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Door het overlijden van den heer L. J. MOOI, in leven openbaar Notaris te Oldeboorn, zal de Notaris R. DE JONG POSTHUMUS, residerende te Joure, in afwachting van de Regterlijke benoeming, ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Ackrum, publiek bij strijk- en verhooggelden presenteren te verkoopen:

a. Zekere buitenwoon vruchtbare en welgelegene ZATHE en onderhoorige WEID- en HOOILANDEN, groot ongeveer 41½ bunder, met HUIZINGE en SCHURE cum annexis, no. 132, staande en gelegen aan de Geburtte van den dorpe Oldeboorn, bij *Jacob Atzes Dijkstra* in huur en gebruik. En zulks in 11 perceelen, behoudens het regt van zamenvoeging.

b. Ongeveer drie bunder WEID- en HOOILAND, gelegen te Oosterboorn aldaar, in twee perceelen.

Alles bij Boekjes en Biljetten omschreven, en op St. Petri en den 12 Mei 1833 in eigen gebruik te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Donderdag den 25 October 1832, bij de inzate en op Donderdag den 8 November 1832 bij den palmslag, telkens des namiddags om vijf uren, ten huize van *Sake Rinzes Koopmans*, Kastelein te Oldeboorn, en koopen op Condities alsdan voor te lezen en inmiddels te vernemen bij gemelden Notaris R. DE JONG POSTHUMUS, te Joure.

Uit de hand te koop:

Eene florisante HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen op het neringrijkste gedeelte van de stad Dokkum, voorzien van een ruim Voorhuis, Voor-, Pel- en groote Bovenkamer, Keuken, Plaats, Bleek, twee Putten en twee Regenwatersbakken, ruime Zolders, Stalling, Wagenhuis en Bergplaats; op den 12 Mei e. k. te aanvaarden. — Nadere informatien te bekomen bij den Notaris Mr. A. VAN SLOOTEN, te Dokkum.

Uit de hand te koop:

Eene ter nering staande en voor velerhande affaires geschikte KOOPMANS HUIZINGE, met PAKHUIS. Te bevragen bij den eigenaar IZAÄK REINDERS, IJzerkooper op de Tuinen, te Leeuwarden.

Bij wien thans te verkrijgen zijn puikbeste ENGELSCHE en RHOER SMEED- en KAGCHELKOLEN.

Uit de hand te koop:

Eene uitmuntende KOOPMANS HUIZINGE, benevens eene beste SCHEEPSTIMMERWERF. Te bevragen bij den *WILLEM JANS BROUWER*, te Workum.

TE KOOP: Een AAKJE, en eene NIEUWE ZEGEN, groot 50 vademen, bij *VISSER*, te Irnsum.

Bij gesloten briefjes te huur,

Voor den tijd van zeven jaren, in te gaan Sint Petri en Mei 1833: Eene ZATHE en LANDEN, zijnde eene Bouwplaats, gelegen onder Sint Anna Parochie, gekwoteerd no. 1, groot naar naam en faam negen en dertig bunder drie en zestig v. roede een en zeventig v. el en vijf en negentig v. palm, thans in huur bewoond en gebruikt bij *Cornelis Dirksz Mulder van Leens* en *Vrouw.* De briefjes moeten door de gegadigden vrachtvrij ingeleverd worden vóór of op den 12 November 1832, aan den eigenaar J. COOPMANS, woonachtig te Franeker, alwaar de Voorwaarden van verhuring te vernemen zijn.

Bij besloten briefjes te huur:

Eene ZATHE en LANDEN, te Hempens, no. 4, bij *Sjoerd Tjepkes IJpma* en *Vrouw* in gebruik, groot 23 bunder 88 v. roede 33 v. el en 62 v. palm, alle Greidlanden, voor den tijd van 5 jaren, ingaande Sint Petri en Mei 1833. De briefjes moeten vrachtvrij worden ingezonden vóór den 12 November aanstaande, ten huize van W. S. WARTENA, onder Warga, alwaar de Voorwaarden van verhuring ter lezing liggen.

Men presenteert uit de hand TE VERHUREN: Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, bestaande in Huizinge, Schure en circa 36 bunder Greide, staande en gelegen te Rauwerd op no. 1, voor den tijd van drie jaren, in te gaan op Petri en Mei 1833. De gegadigden vervoegen zich den negenden November, in het Lands Welvaren aan de Wirdumerpoort te Leeuwarden, des middags ten twaalf ure. De Condities zijn te vernemen bij den Heer G. VAN WAGENINGEN, aan de Tweebaksmarkt, en bij den Heer Secretaris Mr. VAN WAGENINGEN, ter Secretarij te Weldum. — Alsmede (mogelijk) alsdan de ZATHE op no. 2 te Oosterwierum, *de Vogelzang*, groot 34 bunder Greide. Condities als voren te vernemen.

Tras- of Cementmalerij.

Door aankoop TE HUUR, tegen den 12 November eerstkomende: Eene roijale KOOPMANS HUIZINGE en STALLING, met een uitmuntenden CEMENTMOLEN (door Paarden gedreven,) alsmede voorzien van superbe Localen tot berging van Duifsteen, Cement, Kalk, Zand, en wat tot zulk eene affaire vereischt wordt, waarin voor dezen, deze Negotie en Cementmalerij vele jaren met succes gedreven is; staande aan den Noordkant der Lanen, wijk E, no. 154, te Harlingen. Te bevragen bij den Houtkooper S. POSTHUMA, aldaar, met vrachtvrije brieven.

De COMMISSIE van Administratie over de Gevangenhuizen te Leeuwarden gedenkt, op Woensdag den 24 October 1832, des namiddags ten 4 ure, in het openbaar, aan de minstaannemenden, onder nadere hoogere approbatie, aan te besteden, de leverantie der navolgende benoodigdheden tot het onderhoud der Gevangenen in het huis van Opsluiting en Tuchtiging en dat der Burgerlijke en Militaire Verzekering aldaar, over de eerste zes maanden van het jaar 1833, bestaande in:

ROGGE- en TARWEBROOD, AARDAPPELEN, RUNDVLEESCH en RUNDVET, BOTER, BEENDEREN ter bereiding der Soep, GERSTENMEEL, gepelde GERST of GORT, graauwe en groene ERWTEN, GROENTENS, als: Kool, Wortelen, Knollen of Rapen, Zuring, Uijen, enz., ZOUT, ZEEP, PEPER, AZIJN, OLIE en KAARSEN, STROO voor de ligging der Gevangenen, STEENKOLEN, TURF en HOUT.

Die hieraan gading maakt, kome op den bepaalden tijd in het huis van Opsluiting en Tuchtiging voornoemd, alwaar de Condition van Aanbesteding, van heden af, ter lezing liggen. — Wordende tevens aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod, en dat de Biljetten van inschrijving des morgens voor elf ure van den dag der Aanbesteding, aan genoemd gesticht moeten zijn ingeleverd dewijl dezelve na dien tijd niet meer zullen kunnen worden aangenomen.

Namens de Commissie van Administratie voornoemd,

Leeuwarden, den 15 October 1832.

M. S. DE WAL, *Secretaris.*

De ondergeteekende, grondig onderwijs in de Toonkunst genoten hebbende in het *Instituut voor Blinden*, te Amsterdam, en nu sedert *vier jaren*, binnen deze Stad, met goed gevolg (hoewel aan een klein getal Leerlingen) les gevende op de *Forte Piano*, zag dit zijn vak en eenigste middel van bestaan, gaarne dermate uitgebreid, dat bij de medehulp zijner Ouderen, voor het vervolg, zoude kunnen ontberen: hij meent zich gerustelijk, tot dat einde, bij zijne geëerde Stadgenooten te kunnen aanbevelen, zoo als hij de eer heeft te doen bij deze, als ook in het *stemmen der Piano's*, en het afschrijven van Muzijkwerken, tot welke verrigtingen zijn gezigt thans genoegzame diensten kan bieden.

WILLEM SARTORIUS,

Korfmakersstraat te Leeuwarden, letter B, no. 31.

De Erfgenamen van HARMEN JARIGS MOLEMAKER en TRIJNTJE GERBENS, in leven Echtelieden te Rotsterhaule, worden opgeroepen tegen Maandag den 29 October aanstaande, des voormiddags ten tien ure, ten huize van den Kastelein *Barlage*, te Heerenveen, ten einde te aanhooren de Rekening van den tot dus ver gefungeerd hebbenden Administrator over gemelde Nalatenschappen, *Sijtze Geukes van der Veen*, Assessor te Rotsterhaule, grietenij Schoterland.

L E E S H I E R.

Van heden af tot het einde der maand Februarij 1833, zag zich de ondergeteekende gaarne aangeboden ZUIVERE EERSTE ZOETE BIEST, eerste soort. Bij voldoening kan men, voor zoo ver zich de behoefte mogt uitstrekken, de aanzienlijke prijs van 55 cents de oude halve Kan bekomen, bij

GERRIT GERBENS STJELPSTRA,

bij de Schrans onder Huizum.

*** BIJ J. W. BROUWER, te Leeuwarden, worden gedrukt: *Kennisgevingen voor de laatste drie maanden der Grondbelasting.*

De Heeren Ontvangers worden uitgenoodigd, hetzij zij hunne opgaven al of niet hebben ingezonden, de benoodigde Zegels, of wel een *Reçu* van het *getal* en *beloop* derzelve voor aanslagen boven de *f* 20, aan den Drukker te bezorgen, waarvan de spoedige expeditie hunner orders afhangt.

*** BIJ W. ZUIDEMA, te Groningen, is gedrukt en bij de voornaamste Boekhandelaren in Vriesland mede te bekomen:

1. H. TIMMER, Proeve eener Theoretische en Practische *MENSCHKUNDE.* EERSTE DEEL. *f* 2 : 50. *Het tweede deel is reeds ter pers.*
2. H. J. ABBRING, MAURITS VAN WERDENBERG of *de Vrijgeest.* Met titelvignet, geteekend door *H. P. Oosterhuis* en gegraveerd door *W. Nieuwhoff.* *f* 3 : 60.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 176.